

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TRABZON ARSİN BELEDİYESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7. DENETİM BULGULARI	12

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu Tablosu	2
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	4
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri Tablosu	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri Tablosu	5
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler Tablosu	6

KISALTMALAR

BEM-BİR-SEN Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası

KHK Kanun Hükmünde Kararname

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İller Bankasından Alınan Kredilere İlişkin Dönem Sonu İşlemlerinin Hatalı Yapılması
2. Gider Tahakkukları Hesaplarının Kullanılmaması
3. Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Dönem Ayırıcı Hesaplarda İzlenmemesi
4. Maddi Duran Varlıklara İlişkin Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Giderleştirilmesi
5. Haklar Hesabında İzlenmesi Gereken Tutarların Doğrudan Giderleştirilmesi

B. Diğer Bulgular

1. İşgal Harcının Tahsil Edilmemesi
2. Ulusal Bayram Gününde Çalışan İşletmelerden Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı Alınmaması
3. Doğal Gaz Dağıtım Şirketinden Altyapı Kazı İzni Harcı Alınmaması
4. Otopark Yönetmeliği Uyarınca Tahsil Edilen Otopark Bedellerinin Amacı Dışında Kullanılması
5. Sosyal Denge Sözleşmesinde Konusu Dışında Düzenlemelere Yer Verilmesi
6. Ecrimisil Uygulamasının Olağan Bir Taşınmaz Yönetim Şekline Dönüştürülmesi
7. Kira Süresi Biten Bazı Taşınmazların Kira Sürelerinin Meclis ve Encümen Kararıyla Uzatılması
8. Tasarruf Tedbirleri Genelgesine Aykırı Harcamaların Yapılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Trabzon Arsin Belediyesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'da Belediye organları; Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 16 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok bir belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Trabzon Arsin Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 3 birim belirlenmiştir. Bunlar Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü ve İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü 'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 1 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 1 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 14 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu Tablosu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	67	26
Sözleşmeli Personel (memur kadro karşılığı)		7
Kadrolu İşçi	5	0
Geçici İşçi	0	0
Toplam	72	33
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		85

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu 1 şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Arsin Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Trabzon Arsin Belediyesinin 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıllan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0	36.487.750,00	0	36.487.750,00	27.428.213,86	9.059.536,14	0
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0	3.235.000,00	212.500,00	3.447.500,00	2.493.685,69	953.814,31	0
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0	133.179.500,00	34.900.000,00 -20.000.000,00	148.079.500,00	94.048.339,94	54.031.160,06	0
04	Faiz Giderleri	0	2.500.000,00	0	2.500.000,00	2.454.363,63	45.636,37	0
05	Cari Transferler	0	2.217.750,00	0	2.217.750,00	170.000,00	2.047.750,00	0
06	Sermaye Giderleri	0	33.675.000,00	-13.512.500,00	20.162.500,00	1.312.322,84	18.850.177,16	0
07	Sermaye Transferleri	0	200.000,00	0	200.000,00	191.794,25	8.205,75	0
08	Borç Verme	0	0	0	0	0	0	0
09	Yedek Ödenek	0	21.000.000,00	-1.600.000,00	19.400.000,00	0	19.400.000,00	0
Toplam		0	232.495.000,00	0,00	232.495.000,00	128.098.720,21	104.396.279,79	0

İdarenin 2024 mali yılı bütçesi ile 232.495.000,00 TL ödenek öngörülmüştür. Yıl içinde 128.098.720,21 TL bütçe gideri yapılmış, 104.396.279,79 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	36.999.000,00	15.784.805,97	136.483,45	15.648.322,52	42,29
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.710.000,00	4.888.667,68	5.072,17	4.883.595,51	85,52
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	24.100.000,00	17.871.009,46	0	17.871.009,46	74,15
05- Diğer Gelirler	131.519.000,00	96.317.862,99	1.486,94	96.316.376,05	73,23
06- Sermaye Gelirleri	34.510.000,00	2.127.630,00	0	2.127.630,00	6,16
08-Alacaklardan Tahsilat	0	0	0	0	0
09- Red ve İadeler	-343.000,0	0	0	0	0
Toplam	232.495.000,00	136.989.976,10	143.042,56	136.846.933,54	58,86

2024 yılında net bütçe geliri %58,86 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi Gelirleri (%42,29), Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri (%85,52) ve Sermaye Gelirleri (%6,16) beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	36.487.750,00	27.428.213,86	75,17
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3.235.000,00	2.493.685,69	77,085
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	133.179.500,00	94.048.339,94	70,617
04- Faiz Gideri	2.500.000,00	2.454.363,63	98,175
05- Cari Transferler	2.217.750,00	170.000,00	7,665
06- Sermaye Giderleri	33.675.000,00	1.312.322,84	3,897
07- Sermaye Transferleri	200.000,00	191.794,25	95,897
08- Borç Verme	0	0	0

09- Yedek Ödenekler	21.000.000,00	0	0
Toplam	232.495.000,00	128.098.720,21	55,09

2024 yılında Bütçe Giderleri %55,09 seviyesinde gerçekleşmiştir. Gider kalemleri genel olarak beklenen düzeyde gerçekleşirken Cari Transferler ve Sermaye Giderleri beklenenin çok altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2023 yılının 2022 yılına, 2024 yılının 2023 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri Tablosu

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	8.313.185,99	13.160.337,09	15.784.805,97	58,31	19,94
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.366.261,70	2.798.286,85	4.888.667,68	104,81	74,70
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	3.029.367,54	5.532.284,32	17.871.009,46	82,62	223,03
Diğer Gelirler	28.570.223,70	50.434.876,62	96.317.862,99	76,53	90,97
Sermaye Gelirleri	81.669,1	3.825.958,20	2.127.630,00	4584,71	-44,39
Toplam	41.360.708,03	75.751.743,08	136.989.976,10	83,15	80,84
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	-28.847,28	-7.929,00	-143.042,56	-72,51	1704,04
Net Toplam	41.331.860,75	75.743.814,08	136.846.933,54	83,26	80,67

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2024 yılında gelirler bir önceki yıla göre 61.103.119,46 TL'lik (%80,67) artış göstermiştir. Bu çerçevede; Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirlerde 12.338.725,14 TL (%223,03) artış; Vergi Gelirlerinde 2.624.468,88 TL (%19,94), Diğer Gelirlerde 45.882.986,42 TL (%90,97) artış, diğer taraftan Sermaye Gelirlerinde 1.698.328,20 TL (%44,39) tutarında azalış olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri Tablosu

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim	2024-2023
------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	-------------------	-----------

				Oranı (%) [D=(B-A)/A]	Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	6.017.578,97	14.577.400,30	27.428.213,86	142,25	88,16
SGK Devlet Prim Giderleri	659.603,73	1.350.259,78	2.493.685,69	104,71	84,68
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	30.418.698,30	61.643.526,63	94.048.339,94	102,65	52,57
Faiz Giderleri	884.718,53	1.319.848,35	2.454.363,63	49,18	85,96
Cari Transferler	741.215,35	155.403,83	170.000,00	-79,03	9,39
Sermaye Giderleri	2.544.504,24	5.214.979,36	1.312.322,84	104,95	-74,84
Sermaye Transferleri	579.706,16	122.535,16	191.794,25	-78,86	56,52
Toplam	41.846.025,28	84.383.953,41	128.098.720,21	101,65	51,80

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2024 yılında 2023 yılına göre 43.714.766,80 TL (%51,80) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2024 yılında Personel Giderlerinin 12.850.813,56 TL (%88,16), Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Prim Giderlerinin 1.143.425,91 TL (%84,68), Mal Alım ve Hizmet Giderlerinin 32.404.813,31 TL (%52,57), Sermaye Transferlerinin 69.259,09 TL (%56,52) ve Faiz Giderlerinin 1.134.515,28 TL (%85,96) arttığı, buna karşın Sermaye Giderlerinin 3.902.656,52 TL (%-74,84) azaldığı görülmektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı Faaliyet Gideri 137.274.987,58 TL, Faaliyet Geliri 141.062.083,87 TL ve Enflasyon Düzeltmesi 13.208.454,25 TL ile birlikte Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu 16.995.550,54 TL olarak gerçekleşmiştir.

Trabzon Arsin Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu bir şirket aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler Tablosu

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Arsin Belediyesi Personel Ltd.Şti.	40.000,00	40.000,00	100
	Enflasyon farkı		108.000,00	

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Trabzon Arsin Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan Cetveli

b) Temel Mali Tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer Mali Tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

- 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu

Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay’a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Faaliyet sonuçları tablosu
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar’ın 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır. Raporda yer alan mali tablolara enflasyon düzeltmesi uygulanmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim

prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir. 2024 yılı denetimi kapsamında,

mezkûr mevzuat çerçevesinde, kurum iç kontrol sistemi, iç kontrol bileşenleri bazında aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenmemiştir.

İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmamıştır.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme

Belediye nüfusunun elli binin altında olması dolayısıyla stratejik plan hazırlanmamıştır. İdare tarafından bir performans programı da hazırlanmamıştır. İdare iç kontrol risklerini belirlemesine yönelik çalışma bulunmamaktadır.

Kontrol Faaliyetleri

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmamıştır.

İdare yaptığı görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesini dikkate almamaktadır.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik faaliyetler ve sorumlular belirlenmemiştir.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmamıştır.

Bilgi ve iletişim

Bilgi ve iletişim, raporlama, kayıt ve dosyalama sistemi, hata, usulsüzlük ve yolsuzlukların bildirilmesi standartlarının sağlanmasına yönelik olarak; İdare hedeflerini,

stratejilerini, varlıklarını ve yükümlölükleri gösteren bir performans programı hazırlanıp web sayfasında yayımlayarak kamuoyuna açıklanmamaktadır. Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, içerik olarak mevzuata tam olarak uygun olmasa da idare faaliyet raporu hazırlanarak yayımlanmaktadır.

İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu kurulmamıştır. Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmamaktadır.

İzleme

Kurumda, iç kontrolün değerlendirilmesi ve iç denetim standartlarının sağlanmasına yönelik olarak çalışmalar yapılmamıştır. Üst yöneticinin onayı ile görevlendirilmiş İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu bulunmamaktadır.

Kurumda bir iç denetim birimi kurulmamış, iç denetçi ataması yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Trabzon Arsin Belediyesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İller Bankasından Alınan Kredilere İlişkin Dönem Sonu İşlemlerinin Hatalı Yapılması

İdarenin İller Bankasına olan kısa vadeli kredi borçlarının 300 Banka Kredileri Hesabı yerine 400 Banka Kredileri Hesabında takip edildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 232'nci maddesinde, 300- Banka kredileri hesabının, kurumca banka ve diğer finans kuruluşlarından sağlanan kısa vadeli kredilere ilişkin tutarlar ve bu tutarlara eklenen kur farkları ile 400-Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yine aynı Yönetmeliğin 300 Banka Kredileri hesabının işleyişini açıklayan 233'üncü maddesinde de 400 Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin 300 Banka Kredileri hesabına alacak, 400 Banka Kredileri Hesabına borç kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yönetmelik hükümlerine göre, kurumların İller Bankası ve diğer bankalardan alacakları krediler vadelerine göre 300 Banka Kredileri veya 400 Banka Kredileri Hesaplarının alacağına kaydedilecek, alınan kredilerden vadesi bir yılın altında olanlar veya bir yılın altına düşenler 300 Banka Kredileri hesabının alacağına, vadesi bir yıldan uzun olanlar 400 Banka Kredileri Hesabının alacağına izlenecektir. Vadesi gelip borcun tamamının ya da taksitinin ödenmesi halinde ise ödenen tutarın anaparaya ilişkin kısmı 300 Banka Kredileri Hesabı'nın borcuna kaydedilerek muhasebeleştirilecektir.

Yapılan incelemede; İdarenin 2024 yılsonu itibarıyla İller Bankasına 2025 yılında ödeyeceği kredi anapara borcunun 3.792.689,88 TL, 2026 ve daha sonraki yıllardaki borcunun ise 3.201.912,94 TL tutarında olmasına rağmen 2025 yılını ilgilendiren tutar için 300 Banka Kredileri hesabının kullanılmayıp borcun tümünün 400 Banka Kredileri Hesabında takip edildiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve bulguda tespiti yapılan hususa ilişkin düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesap gerçek durumu yansıtmamaktadır.

400 Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin 300 Banka Kredileri hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Gider Tahakkukları Hesaplarının Kullanılmaması

İdarenin faaliyet dönemi ve takip eden dönemlerde ödenecek olan banka kredi faiz tutarları ile zamanında ödenmeyen vergi ve sosyal güvenlik kesintilerine ilişkin tahakkuk ettirilen faiz tutarlarının ilgisine göre 381 ve 481 Gider Tahakkukları Hesaplarında takip edilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 289'uncu maddesi, 381 Gider Tahakkukları Hesabının niteliğini, 290'ıncı maddesi hesaba ilişkin işlemleri ve 291'inci maddesi hesabın işleyişini düzenlemektedir. Buna göre, iç ve dış malî borçlara ilişkin olarak ay sonlarında tahakkuk ettirilen ve gelecek aylarda ya da içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemde ödenecek olan faiz tutarları bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilmelidir. Bu hesapta kayıtlı tutarlardan ödenenler bir taraftan bu hesaba borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, ya da ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Aynı Yönetmeliğin, 338'inci maddesi 481 Gider Tahakkukları Hesabının niteliğini, 339'uncu maddesi hesaba ilişkin işlemleri ve 340'ıncı maddesi hesabın işleyişini düzenlemektedir. Buna göre, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemden sonraki dönemlerde ödenecek olan işlemiş faiz giderleri ay sonlarında bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilmelidir. Dönem sonlarında, içinde bulunulan yılı takip eden yılda ödenecek olanlar kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 381 Gider Tahakkukları Hesabına, içinde bulunulan yılı takip eden yıldan sonraki yıllarda ödenecek olanlar ise bu hesaba alacak, ay sonlarında tahakkuk ettirilen ve gelecek dönemlerde ödenecek olan işlemiş faiz tutarları ise 630 Giderler Hesabına borç kaydedilir.

Yapılan incelemede, faiz giderlerinin tahakkuku yapılmayarak söz konusu faiz tutarlarının 381 ve 481 Gider Tahakkukları Hesaplarına kaydedilmediği, ödemenin, vade zamanı 630 Giderler Hesabı kullanılarak tahakkuk kaydı yapılmadan gerçekleştirildiği görülmüştür. İdarenin 2024 yılı sonu itibarıyla İller Bankası'na olan faiz borçları ile zamanında ödenmeyen vergi ve sosyal güvenlik kesintilerine ilişkin tahakkuk ettirilen faiz borçları toplamı 2.349.097,56 TL'dir. Söz konusu tutarın 984.967,52 TL'si 2025 yılında ödenmesi gereken tutar olup 381 Gider Tahakkukları Hesabında, kalan 1.364.130,04 TL'lik tutarın ise 2026 ve

sonrasını ilgilendiren faiz borcu olup 481 Gider Tahakkukları Hesabında izlenmesi gerekirken ilgili kayıtlar yapılmamıştır.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve bulguda tespiti yapılan hususa ilişkin düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesap gerçek durumu yansıtmamaktadır.

Borç faizlerinin tahakkuklarının yapılmaması hem muhasebenin dönemsellik ve tahakkuk esası ilkelerine aykırılık teşkil etmekte hem de tahakkuk yapılmaması nedeniyle İdarenin vergi ve sosyal güvenlik kurumları ile İller Bankasına olan borçlarının mali tablolarda eksik görünmesine yol açmaktadır. Dolayısıyla bu durumun, 630 Giderler Hesabına kaydedilmeyen tutar kadar idarenin faaliyet giderlerini eksik gösterdiği ve faaliyet sonuçları ile mali tablolarda hataya sebebiyet verdiği görülmüştür.

BULGU 3: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Dönem Ayrıncı Hesaplarda İzlenmemesi

İdare tarafından peşin tahsil edilen taşınmaz kira gelirleri için 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının "Hesabın Niteliği" başlıklı 286'ncı maddesinde, 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Diğer yandan Yönetmelik'in 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının "Hesabın Niteliği" başlıklı 335'inci maddesinde, 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının dönem içinde tahsil edilen ancak gelecek yılların faaliyet hesaplarına dahil edilecek olan gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Yönetmelik hükümleri ve muhasebenin temel ilkelerinden dönemsellik ilkesi gereği peşin tahsil edilmiş gelirlerden gelecek aylara ait olan tutarlar 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlere ait tutarlar ise 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına kaydedilmelidir.

Yapılan incelemede, kiraya verilen ve peşin olarak tahsil edilen taşınmaz kiralardan; yılsonu itibarıyla gelecek aylara ait olan 127.500,00 TL'lik kısmın 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabında, tahsilatı gelecek yıllara ait olan 1.020.000,00 TL'lik kısmın ise 480 Gelecek

Yıllara Ait Gelirler Hesabında izlenmesi gerekirken söz konusu kayıtların yapılmadığı tespit edilmiştir.

Dönem ayırıcı nitelikteki 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı'nın kullanılmaması, peşin tahsil edilen gelirlerin yalnızca tahsil olundukları yılın gelirleri ve faaliyet sonuçlarına yansıtılmasına, ancak ilgili oldukları dönemin gelirleri ve faaliyet sonuçları ile ilişkilendirilmemesine, dolayısıyla söz konusu dönemlerin faaliyet sonuçlarının mali tablolarda hatalı bilgi sunmasına neden olmaktadır.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir.

Peşin tahsil edilen taşınmaz kira gelirleri için 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının kullanılması gerekmektedir.

BULGU 4: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Giderleştirilmesi

Maddi duran varlıklara yönelik yapılan değer artırıcı nitelikteki harcamaların, ilgili maddi duran varlık hesaplarında izlenmeyerek doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesine göre; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilmesi ve amortisman hesaplamasında dikkate alınması gereklidir.

“Amortisman ve Tükenme Payları” başlıklı 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 6'ncı maddesine göre; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte yer alan taşınmazlar için gerçekleştirilen 34.000 TL'yi aşan harcamalar, değer artırıcı harcamalar olarak belirlenmiş olup, bu harcamalar varlığın değerine eklenerek muhasebeleştirilmelidir. Söz konusu maddenin beşinci fıkrasında yer alan “*Bu limitler, gerektiğinde Maliye Bakanlığınca güncellenerek yılı Kasım ayı sonuna kadar duyurulur*” düzenlemesine istinaden kapsamdaki kamu idarelerine ait taşınmazlar için 34.000,00 TL olan limit 07.11.2023 tarihinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 114.000,00 TL olarak güncellenmiştir.

Yapılan incelemede; farklı zamanlarda gerçekleştirilen ve 114.000 TL'nin üzerinde kalan toplam 1.493.584,80 TL'lik harcamanın, değer arttırıcı harcama olarak taşınmazların değerine eklenmeksizin giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve bulguda tespiti yapılan hususa ilişkin düzeltme kaydının yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu kayıt işlemi yılı geçtikten sonra yapıldığından, söz konusu hesap gerçek durumu yansıtmamaktadır.

Yapılan değer arttırıcı harcamaların taşınmazların değerine eklenmemesi nedeniyle mali tablolarda; 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı 1.304.584,80 TL ve 252 Binalar Hesabı 189.000,00 TL eksik, 630 Giderler Hesabı 1.493.584,80 TL fazla olarak görünmektedir. Maddi duran varlıklar için gerçekleştirilen değer arttırıcı nitelikteki harcamaların ilgili maddi duran varlık hesaplarında izlenilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Haklar Hesabında İzlenmesi Gereken Tutarların Doğrudan Giderleştirilmesi

İdarenin bilişim sisteminde kullanılmak üzere satın alınan internet güvenlik duvarı lisans güncellemesinin muhasebe sisteminde 260 Haklar Hesabına kaydedilmeden doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesap Grubu içinde 260 Haklar Hesabına yer verilmiştir. Yönetmeliğin 210'uncu maddesinde aşağıdaki düzenlemeye yer verilmiştir.

“Bu hesap, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır.”

Yönetmeliğin 211'nci maddesinde hesabın işleyişiyle ilgili olarak aşağıdaki düzenlemeye yer verilmiştir.

“Bütçeye gider kaydıyla edinilen haklar bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaba, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.”

Bu düzenleme çerçevesinde bilişim alanında kullanma ve yararlanma hakkı tanıyan lisans ve yazılımların satın alınması durumunda bu değerlerin 260 Haklar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; İdare tarafından yapılan internet güvenlik duvarı lisans güncellemesine ilişkin 66.000,00 TL tutarındaki alımın muhasebe sisteminde 260 Haklar Hesabına kaydedilmeden doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir. Haklar niteliğindeki alımların bu hesaba kaydedilmeden doğrudan giderleştirilmesi nedeniyle söz konusu alım tutarları kadar 630 Giderler Hesabına hatalı kayıt yapılmıştır.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir.

Belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan lisans ve yazılım gibi alımlar için yapılan harcamaların 260 Haklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İşgal Harcının Tahsil Edilmemesi

İdarenin sorumluluk alanındaki yol ve kaldırımları işgal eden özel işyerlerinden işgal ücreti tahsil edilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun işgal harcının konusunun açıklandığı 52'nci maddesine göre; yol, meydan, pazar, iskele, köprü gibi umuma ait yerlerden bir kısmının herhangi bir maksat ile yetkili mercilerden usulüne uygun izin alınarak geçici olarak işgal edilmesinin İşgal Harcına tabi olduğu ve bu yerlerin izinsiz işgallerinin mükellefiyeti kaldırmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede; İdare tarafından özel işyerlerinin kaldırım alanının üçte birini geçmeyen işgaller için işgal harcı alınmamakta, bu sınırı aşan işgallerde ise ceza mahiyetinde harç tahsil edilmektedir.

İşgal Harcı belediyelerin kanuni bir geliri olup, bu gelirin konusu, mükellefi, istisnaları, matrahı ve tarifesı 2464 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. Belediyelerin söz konusu gelir kaleminden vazgeçmesi veyahut Kanun'da öngörülenlerin dışında istisna ve muafiyet getirmesi mevzuata uygun değildir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, İdare tarafından sorumluluk alanındaki yerlere ilişkin Kanun kapsamındaki işgallerden harç alınması gerekmektedir.

BULGU 2: Ulusal Bayram Gününde Çalışan İşletmelerden Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı Alınmaması

İdare sınırları dahilinde, ulusal bayram günlerinde faaliyet gösteren işyerleri bulunmasına rağmen, bunların tespiti ve tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının tahsiline ilişkin herhangi bir çalışma yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 58'inci maddesinde, ulusal bayram günlerinde çalışmaları belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesinin, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabi olduğu ifade edilmiştir.

2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun'un 1'nci maddesine göre, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nın ulusal bayram olduğu ve 28 Ekim günü saat 13.00'ten itibaren başlayıp, 29 Ekim günü devam edeceği belirtilmiştir.

Yapılan incelenmede; İdarece, ulusal bayram günlerinde çalışan iş yerlerinin tespitine ve söz konusu günlerde çalışan iş yerlerinden tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının tahsiline ilişkin herhangi bir çalışma yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin gelir kaybına uğramaması için mevzuatta belirtilen esaslar çerçevesinde; tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının mükellefi olan ve söz konusu günlerde çalışan iş yerlerinin tespitinin yapılarak bu harcın takip ve tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Doğal Gaz Dağıtım Şirketinden Altyapı Kazı İzni Harcı Alınmaması

İlçede yapılan doğal gaz çalışmaları nedeniyle sürdürülen altyapı kazı çalışmalarının ortaya çıkardığı kazı gereksinimlerinden altyapı kazı izni harcı alınmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79'uncu maddesi ile getirilen altyapı kazı izni harcı, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni karşılığında tahsil edilen bir harç olup, aynı madde hükmünde ifade edilen birim fiyatlar ile kazı alanının çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutar üzerinden binde 2 oranında alınır.

Belediye Meclisinin 08.05.2015 tarih ve 29 sayılı kararı ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından dağıtım lisansı verilen Aksa Doğalgaz Trabzon Rize Doğal Gaz Dağıtım AŞ'nin dağıtım bölgesine Arsin ilçesinin de dâhil edildiği anlaşılmaktadır.

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun doğal gaz piyasa faaliyetlerini düzenleyen 4'üncü maddesinin dördüncü fıkrasının g bendinde dağıtım şirketlerinin yükümlülükleri düzenlenirken, dağıtım bölgelerine ilave edilecek yeni genişleme bölgelerinde yerleşim yeri belediyesince doğal gaz dağıtım şirketine yatırım yapılması talebinde bulunulması hâlinde, ilgili dağıtım şirketinden teminat, kontrollük hizmet bedeli, kaplama bedeli, zemin/alan tahrip bedeli, hafriyat döküm bedeli ve benzeri adlarla herhangi bir bedel alınmayacağı ve altyapı kazı alanının üst kaplamalarının da ilgili belediye tarafından bedelsiz olarak yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin 70'inci maddesinin son fıkrası da yukarıda yer alan hükmü tekrarlamıştır.

4646 sayılı Kanun'un anılan maddesinde sayılan işler için bir bedel alınmaması, anılan Kanun ve ilgili Yönetmelik hükümlerine uygunsa da 2464 sayılı Kanun hükümlerine göre kazı ruhsat harcı alınması gerekmektedir. Zira bu harç 4646 sayılı Kanun'da sayılan bir bedel olmadığı gibi 2464 sayılı Kanun hükümleri gereğince tahsili de zorunludur.

Yapılan incelemede; İlçede yapılan doğal gaz çalışmaları nedeniyle sürdürülen altyapı kazı çalışmalarının ortaya çıkardığı kazı gereksinimlerinden, büyükşehir belediyesinin sorumluluk alanında bulunan yerler hariç, altyapı kazı izni harcı alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir.

Açıklanan nedenlerle verilmiş ve verilecek tüm kazı izinleri için alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutar üzerinden binde 2 oranında altyapı kazı izin harcı alınması gerekmektedir.

BULGU 4: Otopark Yönetmeliği Uyarınca Tahsil Edilen Otopark Bedellerinin Amacı Dışında Kullanılması

Otopark Yönetmeliği uyarınca tahsil edilen otopark bedellerinin, Yönetmelik hükümlerine aykırı bir şekilde amacının dışında kullanıldığı görülmüştür.

Otopark bedeli, 22.02.2018 tarihli 30340 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Otopark Yönetmeliği’nde düzenlenen, otopark ihtiyaçlarına yönelik harcanması öngörülen ve ihtiyacın doğumuna kadar belli bir hesapta tutulması gereken bir bedeldir.

Otopark Yönetmeliği’nin “Otopark bedelinin tespit, tahakkuk ve tahsili” başlıklı 12’nci maddesinde:

“(2) Otopark bedelinin hesabında, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen birim park alanları ile Ek-1’de belirtilen otopark sayısı esas alınır.

(3) Otopark bedellerinin tahakkuk ve tahsil esasları bu Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak ilgili idareler tarafından belirlenir.

(4) Otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılır. Bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanır.” denilmektedir.

Aynı Yönetmelik’in “Otopark hesabından yapılacak harcamalar” başlıklı 13’üncü maddesinde ise;

“(1) Otopark hesabında toplanan meblağ, belediyelerin kendi kaynaklarından ayıracağı tahsisatla birlikte, tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında (Ek ibare:RG-16/6/2022-31868) bölge ve genel otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanılır. Bu meblağ, öncelikle parselinde otopark ihtiyacı karşılanamayan ancak otopark bedeli ödeyen parsellerin bulunduğu mümkün olan en yakın sınırlar içinde kullanılır.

2) Otopark hesabında toplanan meblağ (Ek ibare:RG-16/6/2022-31868) bölge ve genel otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılamaz.” ifadeleri yer almaktadır.

Yapılan incelemede; İdare tarafından, otopark hesabındaki 664.000,00 TL'lik bir tutarın, amacı dışında, muhtelif belediye hizmetleri için kullanılmak üzere 21.03.2024 tarihinde çekildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşıldığı üzere, otopark hesabında toplanan otopark bedellerinin, münhasıran 5216 sayılı Kanun ve Otopark Yönetmeliği'nde düzenlenen otopark ihtiyacına yönelik harcamalar için kullanılması gerekmektedir.

BULGU 5: Sosyal Denge Sözleşmesinde Konusu Dışında Düzenlemelere Yer Verilmesi

İdare ile Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası (BEM-BİR-SEN) arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde konusu dışında düzenlemelere yer verildiği görülmüştür.

Anayasa'nın 128'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “*Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.*” hükmü uyarınca kamu görevlilerinin mali haklarına ilişkin düzenlemeler toplu sözleşme hükümleri saklı kalmak üzere ancak kanunla yapılabilir. Başka bir deyişle, toplu sözleşmede düzenlenmeyen bir hususta, ancak kanunda belirtilen düzenlemeler yasal dayanak teşkil edecektir.

12.07.2001 tarih ve 24460 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu’nun 32’nci maddesine göre; 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin Ek 15’inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediye başkanı arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilmektedir.

4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2024 ve 2025 Yıllarını Kapsayan 7. Dönem Toplu Sözleşme’nin Yerel Yönetim Hizmet

Koluna İlişkin Toplu Sözleşme başlıklı dördüncü bölümünün “Sosyal denge tazminatı”na ilişkin 1'inci maddesinde ise;

“Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanunun 32'nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %120'sidir. Sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde, tavan tutarı aşmamak kaydıyla çeşitli adlar altında yapılan ödemeler dahil ödenebilecek tazminatın aylık tutarı, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebilir.” denilmektedir.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemelerde görüldüğü üzere, sosyal denge sözleşmelerine, sosyal denge tazminatı dışında herhangi bir husus konu edilememektedir. Sosyal denge sözleşmesinde sadece görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı düzenlenebilecektir. Bu durumda, sosyal denge sözleşmelerine, sözleşmenin adı farklı dahi olsa, farklı ödemelere ve hususlara ilişkin hükümler konulması mevzuata aykırı olacaktır.

Yapılan incelemede, İdare ile BEM-BİR-SEN arasında akdedilen Sosyal Denge Sözleşmesi'nde, “Sosyal Haklar ve Eğitim” başlıklı 10'uncu maddesi ile “İşyerine Geliş ve Gidiş İçin Servis Hizmeti veya Toplu Taşıma Kartı Verilmesi” başlıklı 11'inci maddesinde mevzuata aykırı hususların yer aldığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, sosyal denge sözleşmelerinin mevzuatta belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yapılması ve sosyal denge tazminatının tutarının belirlenmesi ve uygulanmasına ilişkin hükümler dışında herhangi bir hüküm konulmaması gerekmektedir.

BULGU 6: Ecrimisil Uygulamasının Olağan Bir Taşınmaz Yönetim Şekline Dönüştürülmesi

İdarenin tasarrufunda bulunan 2 adet taşınmazın, kiralama ihalesi yapılmaksızın ecrimisil karşılığında kullandırıldığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 15’inci maddesinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 75’inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Kanunun “Ecrimisil ve Tahliye” başlıklı 75’inci maddesinde; Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden, tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek bedelin isteneceği, ecrimisil talep edilebilmesi için, idarelerin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şağilin kusuru aranmadığı, kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edileceği, aksi halde ecrimisil alınacağı, işgal edilen taşınmaz malın da, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, fuzuli şağilin tahliyesi ve kamu malını haksız olarak işgal eden kişiden, işgal süresince ecrimisil alınması gerekmektedir. Ancak, bu durum kamu mallarının sürekli ecrimisil alınarak idare edileceği şeklinde yorumlanmamalıdır. Zira ecrimisil hukuka aykırı bir yararlanmadan dolayı ilgili kişiden alınan bir tazminattır. Taşınmazların idaresine ilişkin bir yöntem değildir. Tam aksine, kamu malını korumaya yönelik bir yaptırımdır. Bu nedenle, idare, taşınmaza yönelik olarak ecrimisil alarak işgalin devamına müsaade etmemeli, kamu malının boşaltılmasına yönelik ilgili mevzuat hükümlerini uygulamalı ve kamu idaresi tarafından yeni bir kiralama işlemi tesis edilecek ise bu işlem 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre yerine getirilmelidir.

Aynı Kanunun “İhale usullerinin neler olduğu” başlıklı 35’inci maddesinde ihale usulleri sayılmış ve işin gereğine göre bu usullerden hangisinin uygulanacağı bu Kanun hükümlerine uyularak idarelerince tespit edileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; İdarenin, 2024 yılı içerisinde 2 adet taşınmazı ecrimisil alınmak suretiyle büfe ve plaj olarak kullandırıldığı tespit edilmiştir.

İdare cevabında söz konusu taşınmazlarla ilgili tahsis iptali ve yıkım işlemleri süreçlerinin başlatıldığı belirtilmekle birlikte bulguda tenkit edilen husus halihazırda devam etmektedir.

Kurum tarafından ecrimisil karşılığı kullandırılan yerlerin, yukarıdaki mevzuat hükümleri çerçevesinde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu çerçevesinde ihale edilmeleri gerekmektedir.

BULGU 7: Kira Süresi Biten Bazı Taşınmazların Kira Sürelerinin Meclis ve Encümen Kararıyla Uzatılması

İdare tarafından kira süresi biten 2 adet taşınmazın Belediye meclisi ve encümen kararlarıyla kira sürelerinin uzatıldığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun, 1'inci maddesinde,

"... belediyelerin satım, hizmet, kira, trampa, mülkiyetin gayri aynı hak tesisi ve taşıma işleri bu kanuna göre yürütülür." denilmektedir.

Aynı Kanun'un 13'üncü maddesinin beşinci fıkrasında; belediyelere ait ihalelerin belediye encümenince bu kanun hükümlerine göre yürütüleceği düzenlenmiştir. Kanun'un 35'inci maddesinde ihale usulleri; kapalı teklif usulü, belli istekliler arasında kapalı teklif usulü, açık teklif usulü, pazarlık usulü ve yarışma usulü olarak belirlenmiştir. Kanun'un 53'üncü maddesinde bütün ihalelerin sözleşmeye bağlanacağı, 54'üncü maddesinde ise müşteriden kesin teminat alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Yine 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinde ise, *"...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir."* ifadesi yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun, 15'inci maddesinin altıncı fıkrasında, *"Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır."* ifadesi yer almaktadır.

Aynı Kanun'un 18'inci maddesinin (e) fıkrası, "*Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.*" hükmüyle meclise ait yetkiyi, 34'üncü maddesinin (g) fıkrası ise, "*Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.*" ifadesiyle encümene ait yetkiyi tanımlamaktadır.

5393 sayılı Kanun'a göre üç yıla kadar olan kiralamalar 34'üncü maddenin (g) fıkrasına göre belediye encümenince, üç yılı aşanlar ise 18'inci maddenin (e) fıkrasına göre belediye meclisi tarafından yapılmalıdır. Taşınmazların üç yıldan fazla olarak kiraya verileceği durumlarda meclis kararında taşınmazın kaç yıllığına kiraya verildiği belirlenmeli ve bu sürenin bitiminde yeniden ihaleye çıkılmalıdır. Sürenin bitiminde kiracının tahliyesinde 5393 sayılı Kanun'un 15'inci ve 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine göre işlem yapılmalıdır.

Yine adı geçen Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip olduğu taşınmazların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, füzuli şagilden ecrimisil istenmesi, füzuli şagil tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil yoluna gidilmesi ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesi gerekmektedir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 339'uncu maddesinde konut ve çatılı işyeri kiralari düzenlenmiş ve kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 347'nci maddesinde ise; konut ve çatılı işyeri kiralalarında kiracı, belirli süreli sözleşmelerin süresinin bitiminden en az onbeş gün önce bildirimde bulunmadıkça, sözleşmenin aynı koşullarla bir yıl için uzatılmış sayılacağı, kiraya verenin sözleşme süresinin bitimine dayanarak sözleşmeyi sona erdiremeyeceği, ancak on yıllık uzama süresi sonunda kiraya verenin, bu süreyi izleyen her uzama yılının bitiminden en az üç ay önce bildirimde bulunmak koşuluyla, herhangi bir sebep göstermeksizin sözleşmeye son verebileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede; İdare tarafından, kiralama süresi 10 yılı geçen 2 ayrı taşınmazın kira süresi bitmesine rağmen 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri gereği yeniden ihaleye

çıkılmadığı, mevcut kira sözleşmelerinden birinin encümen kararıyla, diğerinin ise belediye meclisi kararıyla belirli sürelerle uzatıldığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiş olmakla birlikte bulguda tenkit edilen husus halihazırda devam etmektedir.

İdare tarafından kira süresi biten taşınmazların yukarıda zikredilen kanunlarda belirtildiği üzere tahliyesi ve yeniden ihale yapılmak suretiyle yine aynı kanunlardaki sürelerle uygun olarak kiraya verilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Tasarruf Tedbirleri Genelgesine Aykırı Harcamaların Yapılması

İdarenin temsil, tören, ağırlama ve tanıtım giderlerine ilişkin olarak 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2021/14 sayılı Tasarruf Tedbirleri Genelgesi’nde yer alan hükümlere aykırı harcamalar yapıldığı görülmüştür.

Cumhurbaşkanlığı tarafından kamu kaynaklarının amacına uygun azami tasarruf prensiplerine riayet edilerek kullanılması amacıyla yayımlanan 2021/14 sayılı Tasarruf Tedbirleri Genelgesi’nin “Kapsam” başlıklı bölümünde, diğer idarelerle birlikte belediyelerin de bütçeleri veya tasarruflarındaki diğer kaynaklardan yapacakları yurt içi ve yurt dışı harcamaları ile taşınır ve taşınmazların kullanılmasında Genelge’de yer alan tedbirlere uymaları gerektiği hüküm altına alınmıştır.

2021/14 sayılı Genelge’nin “Temsil, Tören, Ağırlama ve Tanıtım Giderleri” başlıklı bölümünde ise, uluslararası toplantılar ile millî bayramlar hariç açılış, konferans, seminer, yıl dönümü ve benzeri kutlama ve organizasyonlara ilişkin faaliyetler nedeniyle gezi, kokteyl, yemek ve benzeri davetler düzenlenmeyeceği, hediye verilmeyeceği ve diğer adlar altında ödeme yapılmayacağı hüküm altına alınmış olup 17.05.2024 tarih ve 32549 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2024/7 sayılı Tasarruf Tedbirleri Genelgesi’nde de benzer hükümlere yer verilmiştir.

Yapılan incelemede, İdare tarafından 2024 yılı içinde düğün, tören ve açılışlara gönderilmek üzere 27.100,00 TL’lik çiçek yaptırıldığı ve yine meclis üyelerine dağıtılmak üzere 8.064,00 TL’lik plaket ve kalem hediye edildiği tespit edilmiştir.

İdarenin uluslararası toplantılar ve millî bayramlar dışında düzenlenmiş olan organizasyonlar için yaptığı harcamalar, dağıtılmak üzere almış olduğu hediyeler ve benzeri

mahiyetteki giderler Genelgede belirtilen faaliyetler dışındaki harcamalardır ve Genelgeye aykırı giderlerdir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, kamu maliyesinin temel ilkeleri ve adı geçen Tasarruf Tedbirleri Genelgesi doğrultusunda hareket edilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>